

TÜRKİYE
İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU

01.10.2024

KURUL KARARI

Toplantı Tarihi/Sayısı : 16.8.2024/231
Karar Numarası : 2024/762
Başvuru Numarası : -
Başvuran : Resen İnceleme
Resen İnceleme Tarihi : 17/5/2023
Muhatap Kurum : Tekirdağ Büyükşehir Belediye Başkanlığı
Adres : Atatürk Mah. 57. Alay Caddesi No:6
Süleymanpaşa/TEKİRDAĞ

I. KONU

1. 6/2/2023 tarihinde meydana gelen Kahramanmaraş merkezli depremlerin ardından Tekirdağ'daki otellere yerleştirilen depremzedelerin, 14/5/2023 tarihinde gerçekleşen Genel Seçimlerden hemen sonra Tekirdağ Büyükşehir Belediyesi tarafından yerleştirildikleri otellerden çıkarılmak istenildiği iddiasına ilişkindir.

II. İNCELEME SÜRECİ

2. 6/2/2023 tarihinde merkez üssü Kahramanmaraş ili Pazarcık ve Elbistan ilçeleri olan 7.7 ve 7.6 büyüklüğünde meydana gelen iki büyük deprem nedeniyle son yılların en yıkıcı doğal afetlerinden biri yaşanmıştır. Asrın felaketi olarak nitelendirilen bu depremlerin ardından kamu kurum ve kuruluşları tarafından depremzedelerin barınma ihtiyaçlarının karşılanmasına yönelik birçok tedbir alınmış; kamu misafirhaneleri, sosyal tesisler gibi mekânlar depremzedelerin barınma ihtiyacını karşılamak amacıyla kamu hizmetine tahsis edilmiştir.

3. Depremzedelere konaklama hizmeti sunan belediyelerden biri olan Tekirdağ Büyükşehir Belediyesi tarafından 16/5/2023 tarihinde "*Saygıdeğer misafirler, Büyükşehir Belediyemiz*

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu:

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

tarafından depremzede vatandaşlarımıza verilen geçici konaklama hizmeti 21 Mayıs 2023 Pazar günü sonlandırılacak olup bu tarihten sonra geçici konaklama hizmeti verilmeyecektir. Bilgilerinize sunulur.” şeklinde bir açıklama yapılarak Tekirdağ’daki otellere yerleştirilen depremedelerin, 14/5/2023 tarihinde gerçekleşen Genel Seçimlerden hemen sonra yerleştirildikleri otellerden çıkarılmak istenildiğine ilişkin iddialar yazılı ve görsel medyaya yansımıştır.

4. 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu’nun 9’uncu maddesinin birinci fıkrasının (g) bendinde “Ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek” Kurumun görevleri arasında sayılmıştır. Bu kapsamda söz konusu iddialar hakkında mezkûr Kanun hükmü gereğince 17/5/2023 tarihli ve 2023/368 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurulu Kararı ile resen inceleme başlatılmasına karar verilmiştir. Adı geçen Kanun’un 18’inci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “Kurum, ihlal iddiasına muhatap olan taraftan yazılı görüşünü sunmasını ister.” hükmü uyarınca ihlal iddiasına muhatap taraf olan Tekirdağ Büyükşehir Belediye Başkanlığının yazılı görüşü alınmıştır.

5. Muhatap Tekirdağ Büyükşehir Belediye Başkanlığından alınan yazılı görüşte özetle:

a. Resen incelemeye esas olan söz konusu olay kapsamında basın aracılığıyla Kurumlarının aleyhine algı oluşturulmaya çalışıldığı, bu bağlamda isnat edilen iddiaların kabule kabil olmayıp hukuki mesnetten ve somut verilerden yoksun olduğu, aşağıda açıklanan ve resen tespit edilebilecek hususlar doğrultusunda Belediye tarafından herhangi bir ayrımcılık yapılmadığının sabit olduğu,

b. Belediyenin 6/2/2023 tarihinde gerçekleşen depremlerin ardından saat 05.00 itibarıyla tüm yöneticilerin katıldığı bir toplantı düzenlediği, İtfaiye Dairesi Başkanlığının önce iki ekip hazırladığı, Tekirdağ İl Afet ve Acil Durum Müdürlüğü (AFAD) koordinesi ile depremin şiddetinin yüksek olduğunun öğrenilmesi üzerine ekip sayısının arttırılarak saat 06.00 itibarıyla dört öncü ekibin arama ve kurtarma için bölgeye sevk edildiği, aynı gün saat 09.00’da yapılan toplantıda Vali Yardımcısının şifahi talimatı üzerine yeni ekiplerin bölgeye sevk edildikleri, Belediyenin depremin başından itibaren arama kurtarma faaliyetleri için seferber olduğu, Hatay-İskenderun’a arama kurtarma personeli, iş makineleri, barınma, beslenme, psikososyal destek hizmeti, Kahramanmaraş’a defin hizmetleri başta olmak üzere AFAD tarafından yapılan tasnifler uyarınca ulaşım dahil olmak üzere Büyükşehir Belediyesi ve personeli tarafından bölgeye intikal edilerek fiilen hizmet verildiği,

c. Belediye ve bağlı kuruluşu Tekirdağ Su ve Kanalizasyon İdaresinin (TESKİ) tüm imkânlarının depremedeler için seferber edildiği, alanında uzman, deneyimli ekiplerin arama kurtarma, enkaz kaldırma, insani yardım, altyapı onarım faaliyetleri ve sosyal hizmetlerde etkin bir şekilde görev aldığı,

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu:

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

ç. Tekirdağ iline 14 bin depremzedenin yönlendirildiği, Belediyenin ilgili kamu kurum ve kuruluşları ile koordineli olarak hareket ettiği, Belediyenin deprem bölgesine 300 personel görevlendirdiği, 42 araçlık filonun arama kurtarma, enkaz kaldırma, insani yardım, altyapı onarımı ile cenaze hizmetlerine katıldığı; gıda, giyim, bebek maması, kişisel bakım ve hijyen malzemeleri, konteyner tuvaletler, ısınma malzemeleri ile acil ve öncelikli ihtiyaç malzemelerinin bölgeye gönderildiği, sahra hastanesinin ve toplam 17 çadırkent ile konteyner kent su ihtiyacının karşılandığı, yaklaşık 5 bin adet ceset torbası ve 2 bin adet kefen bezinin Kahramanmaraş ve Adıyaman illerine ulaştırıldığı, personelin Kızılay'ın kan bağışi kampanyasına destek verdiği, deprem bölgesinde faaliyet gösteren besicilerin üretim faaliyetlerine devam edebilmeleri için 25 ton süt yemi, 25 ton besi yemi, 25 ton da kuzu yemi olmak üzere 75 ton hayvan yemi yardımı yapıldığı, Tekirdağ AFAD ekibinin deprem bölgesine ulaşımının sağlandığı,

d. Belediye ve AFAD tarafından geçici konaklama için Tekirdağ'a yönlendirilen depremzedelere konaklama ve üç öğün yemek hizmeti, giyecek, ulaşım kartı, saç kesimi, sosyal yardım çarşısı, öğrenci kırtasiye malzemesi, sağlık, ilaç ve psikososyal desteğin sunulduğu, periyodik olarak iki hizmet aracı ile depremzede vatandaşların sınırlama olmadan sosyal yardım çarşısına getirilerek mevcut ürünlerden ihtiyaçlarının karşılandığı, sosyal hizmet uzmanlarının depremzedelerin konakladığı tesise giderek görüşmeler yaptığı, ihtiyaç formları düzenlenerek taleplerin belirlendiği ve yerine getirildiği,

e. Şehir içi ulaşım kartı hizmeti başlayana kadar her gün hizmet araçlarıyla sağlık kuruluşları, bankalar, okul kayıtları için Milli Eğitim Müdürlüğü ve diğer kurumlara personel eşliğinde ulaşım desteği sağlandığı, tiyatro ve sinema gösterimleri, Ramazan dolayısıyla iftar ve sahur yemekleri, bahar pikniği, çocuk oyun gruplarında eğlence vegezici kütüphane hizmeti sunularak depremzedelerin şehre uyum sağlamalarına yönelik çalışmalar yapıldığı, deprem bölgesi ve Tekirdağ'da misafir edilen depremzedelere 6/2/2023 tarihinden itibaren yaklaşık 17.000.000,00.-TL harcama yapıldığı,

f. 8/2/2023 tarihi itibarıyla bireysel olarak deprem bölgesinden tahliye olan ve Tekirdağ'a gelmek isteyen depremzedelerin Belediyeye talepte bulunduğu, 8/2/2023 tarihinde ilk etapta kendi imkanlarıyla İstanbul'a gelen depremzedelerden Tekirdağ'a gelme talebini Belediyeye bildirenlerin Tekirdağ'a ulaşımının sağlanarak konaklama tesislerine yerleştirildikleri, yayımlanmış herhangi bir kararname bulunmadığından kararname çıkıncaya kadar durumun aciliyetine istinaden misafir edilmelerinin sağlanarak Tekirdağ Valiliği ve Tekirdağ İl AFAD Müdürlüğüne bildirimlerinin yapıldığı, söz konusu geçici konaklama hizmetinin Kumbağ Mahallesiindeki tesislerde yemek hizmeti ile birlikte verilmeye başlandığı,

g. Tekirdağ Büyükşehir Belediye Başkanlığı Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığının 9/2/2023

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu:

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

tarıhli ve ... sayılı yazısı ile “...5216 sayılı Kanun’un 7 nci maddesinin (u) bendi ve 5393 sayılı Kanun’un 53 üncü maddesi ‘Belediye, belediye sınırları dışında deprem, sel, heyelan, yangın gibi doğal afetler meydana gelmesi durumunda bu bölgelere gerekli yardım ve destek sağlayabilir.’ hükmü uyarınca Kahramanmaraş, Hatay, Osmaniye, Adıyaman, Gaziantep, Şanlıurfa, Diyarbakır, Malatya, Adana, Kilis illerinde bulunan depremzede vatandaşlarımızın Büyükşehir Belediye Başkanlığımızca depremde evsiz kalmış mağdur olan 100 ailenin misafir edilmek istendiği, konunun aciliyetine binaen gerekli izinlerin verilmesi ve uygun görülmesi halinde depremzedelere duyurulması” hususunun Kahramanmaraş, Hatay, Osmaniye, Adıyaman, Gaziantep, Şanlıurfa, Diyarbakır, Malatya, Adana, Kilis ve Tekirdağ Valiliklerine ve aynı illerin İl AFAD Müdürlüklerine bildirildiği,

ğ. Gaziantep Valiliği İl AFAD Müdürlüğünün bila tarih ve ... sayılı yazısı ile “9/2/2023 tarihli ve ... sayılı yazınız ile 6/2/2023 tarihinde merkez üssü Kahramanmaraş olan Hatay, Gaziantep, Adıyaman, Malatya, Diyarbakır, Şanlıurfa, Osmaniye, Adana ve Kilis illerini de etkileyen deprem sonrasında depremzede olan 100 ailenin Büyükşehir Belediye Başkanlığınızca misafir edileceğinin belirtildiği, başka bir ile gitmek isteyen vatandaşlarımızın tahliyesi için Aksaray, Konya, Afyonkarahisar ve Karaman illeri belirlenmiş olup İstanbul ilinin transfer merkezi olarak kullanarak Tekirdağ iline de yönlendirmeler yapılacaktır.” şeklinde bildirildiği,

h. 9/2/2023 tarihli ve 32099 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 6787 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile deprem afetinden etkilenen Adana, Adıyaman, Diyarbakır, Gaziantep, Hatay, Kahramanmaraş, Kilis, Malatya, Osmaniye ve Şanlıurfa illerinde ortaya çıkan ihtiyaçların karşılanmasına yönelik olarak bu illerdeki ve/ya diğer illerdeki idarelerin 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu’nun 22/d maddesi kapsamında gerçekleştirilen doğrudan temin limitlerinin 28/2/2023 tarihine kadar 5.000.000,00.-TL’ye yükseltildiği, 13/2/2023 tarihli ve ... sayılı Tekirdağ Valiliği İl Yazı İşleri Müdürlüğü yazısı ile “Özel gereksinimli vatandaşlarımızın barınma, tahliye ve yerleştirme işlemlerinin psikososyal destekleri de kapsayacak şekilde Mülki İdare Amirlerinin koordinasyonunda, yerel yönetimler, sivil toplum ve diğer paydaşlarla birlikte planlamalarının yapılarak herhangi bir aksaklığa meydan verilmemesi hususu”nun Belediye’ye ulaştığı,

ı. 24/2/2023 tarihli ve 32114 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 6862 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile afetten etkilenen illerdeki doğrudan temin limitlerinin 5.000.000,00.TL olarak belirlendiği ve süresinin 8/5/2023 tarihine uzatıldığı, Cumhurbaşkanlığı Kararları gereği parasal limit dahilinde 13/2/2023 tarihinde konaklama ve yemek hizmet alımı için doğrudan temin sözleşmelerinin imzalandığı, bu kapsamda AFAD tarafından Gaziantep, Kahramanmaraş, Hatay ve Malatya illerinden Tekirdağ’a gelen ve Belediyeye yönlendirilen 35 depremzedeye 13/2/2023 tarihinden itibaren konaklama ve yemek

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu:

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : http://www.tihek.gov.tr/

hizmetinin verilmeye başlandığı, ayrıca konaklama hizmetinden yararlanan misafirlerin kimlik bilgilerinin Tekirdağ Valiliği ve Tekirdağ İl AFAD Müdürlüğüne 14/2/2023 tarihli ve ... sayılı, 15/2/2023 tarihli ve ... sayılı, 16/2/2023 tarihli ve ... sayılı yazılar ile günlük olarak bildirildiği,

i. 100 aile olarak öngörülen kişi sayısının kısa sürede aşıldığı, AFAD tarafından gönderilen hiçbir depremzedenin geri çevrilmediği, bu nedenle sözleşme süresinin bitim tarihi olan 13/8/2023'e kadar depremzedelerin ihtiyaçlarını karşılayacağı varsayılan 5.000.000,00.-TL tutarındaki hizmet alım sözleşmesinin ihtiyaca yetmeyeceği, sözleşme bedelinin öngörülen süreden önce harcanacağına öngörüldüğü,

j. 13/2/2023-28/2/2023 tarihleri arasında depremzedelere verilen öğün sayısı 4.675 adet iken, 1/3/2023- 15/3/2023 tarihleri arasında öğün sayısının 11.847'ye yükseldiği, bazı zamanlarda bir günde 278 kişiye üç öğün yemek hizmeti verildiği, neticede konaklama hizmeti için 13/2/2023-16/5/2023 tarihleri arasında 3.982.594,00.-TL, birinci ve ikinci yemek hizmeti içinse toplamda 4.388.652,50.-TL harcama yapıldığı, AFAD tarafından Belediyeye yönlendirilen depremzede sayısı günlük olarak ve öngörülemez şekilde değiştiğinden konaklama ve yemek hizmet alım sözleşme limitlerine ne zaman ulaşılacağına ve süre bitiminin hangi tarih olabileceğinin öngörülemediği ancak kişi sayısındaki belirsizliğin devam etmesi halinde Mayıs ayının sonunda süre bitiminin ve sözleşme limitine ulaşılmasının tahmin edildiği,

k. Hiçbir depremzedenin hangi siyasi görüşü desteklediği yahut desteklemediğinin Belediye tarafından bilinmediği ve bu yönde herhangi bir araştırma ve çalışmanın yapılmadığı, Tekirdağ Büyükşehir Belediyesinin AFAD tarafından Hatay ili ile eşleştirildiği, buna rağmen Belediyenin eşleştirildiği Hatay ili ile sınırlı kalmayıp depremden etkilenen 11 ilin tamamına 9/2/2023 tarihli ve ... sayılı yazıyı göndererek 11 depremzede ili kucaklayan bir yol izlediği, Tekirdağ Valiliği ve AFAD'a yazılan 16/5/2023 tarihli ve ... sayılı yazının ön hazırlık mahiyetinde olduğu, 3/4/2023 tarihi itibarıyla depremzedelerin konaklama ihtiyaçlarının Malkara Gençlik ve Spor Müdürlüğü Yurtlarında AFAD tarafından yerine getirileceğinin ve Belediye tarafından misafir edilen depremzedelerin kademeli olarak bu yurtlara aktarılacağına AFAD tarafından şifahi olarak bildirilmesi üzerine, tamamen iyi niyetle ve afet teyakkuzunun rutin bir sürece evrilmesi neticesinde kurumlarda esas olan yazılı usule geçilmesi gerektiğinin bildirilmesi üzerine bu yazının yazıldığı,

l. Belediyenin hiçbir personelinin depremzedelere sosyal sınıf, ırk, din, mezhep, cinsiyet, siyasi görüş veya bölge farklılığına dayanarak ayrımcılık yapmadığı, hatta depremzedelerin Trakya yemeklerini damak zevklerine uygun bulmaması sebebiyle ikinci defa doğrudan alım süreci ile yöresel lezzetlerinin temininin sağlandığı, bu durumun Belediyenin hassasiyetini ortaya koyduğu, afetin depremzedelerde

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu:

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

yaratmış olduğu travma için psikososyal uzmanların depremzedelerle görüşmeler gerçekleştirdiği ve her anlamda yanlarında olmaya özen gösterdikleri,

m. Deprem sonrasında Kahramanmaraş Büyükşehir Belediyesi tarafından başlatılan ücretsiz toplu taşıma uygulamasının 5/6/2023 tarihli Ulaşım Koordinasyon Merkezi (UKOME) kararı ile son bulunduğu ve ücretli taşımaya geçildiği, yine Malatya’da Malatya Büyükşehir Belediyesi Ulaşım ve Toplu Taşıma Hizmetleri (MOTAŞ) tarafından toplu taşıma hizmeti ücretsiz verilirken normalleşme süreci kapsamında 12/6/2023 tarihinde ücretli taşımaya geçildiği, oysa Tekirdağ’da, Tekirdağ Büyükşehir Belediye Meclisinin 8/3/2023 tarihli ve 434 sayılı Kararı’yla uygulamaya konan TEKYÜREK Kart ücretsiz toplu taşıma uygulamasının, 12/4/2023 tarihli ve 649 sayılı Meclis Kararı ile olağanüstü hal (OHAL) süresinin bitiş tarihinden itibaren dört ay uzatıldığı,

n. 15/6/2023 tarihinde TESKİ ekiplerinin Hatay’da yapmış oldukları altyapı çalışmaları desteği ve yardımlarından dolayı Hatay Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü (HATSU) Genel Müdürü M. İ. P.’nin Tekirdağ Büyükşehir Belediye Başkanı K. A. adına TESKİ Genel Müdürü T. T.’ye nezaket ziyaretinde bulunarak Tekirdağ Büyükşehir Belediyesi ve TESKİ ekiplerinin afet bölgesinde gösterdiği özverili çalışmadan dolayı teşekkür plaketi takdim etmiş olduğu,

o. Olayın vuku bulunduğu güne ilişkin basına yansıyan videoda misafir edilen depremzedelerden üç dört kişinin yer aldığı, bu kişiler haricindeki diğer depremzedelerin Büyükşehir Belediye Başkanı K. A. ile görüşerek Belediyenin tüm hizmetlerinden memnun olduklarını ve basına yansıyan olaydan derin üzüntü duyduklarını belirttikleri, kendi talepleri üzerine de bu görüşmenin kayda alınarak ekte sunulduğu,

ö. Basına ve sosyal medyaya yansıyan iddia ve algının aksine, depremzedelere verilen tüm belediye hizmetlerinin devam ettiği ve hiçbir depremzedenin Belediye tarafından mağdur edilmediği, resen incelemeye esas olan bu iddia ve algının kabule kabil olmayıp mesnetten, somut verilerden yoksun olduğu, açıklanan ve resen tespit edilecek hususlar doğrultusunda Belediye tarafından herhangi bir ayrımcılık yapılmadığı belirtilmiş, bu sebeple başlatılan resen incelemenin sonlandırılarak taraflarına Kurumumuzca herhangi bir idari yaptırım uygulanmaması talep edilmiştir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

6. Anayasa’nın “*Kanun önünde eşitlik*” başlıklı 10’uncu maddesinin ilgili bölümü şöyledir:

“Herkes, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu:

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir. (...) Devlet organları ve idare makamları bütün işlemlerinde kanun önünde eşitlik ilkesine uygun olarak hareket etmek zorundadırlar.”

7. Anayasa'nın “Konut hakkı” başlıklı 57'nci maddesinin ilgili bölümü şöyledir:

“Devlet, şehirlerin özelliklerini ve çevre şartlarını gözeterek bir planlama çerçevesinde, konut ihtiyacını karşılayacak tedbirleri alır...”

8. Anayasa'nın “Seçme, seçilme ve siyasi faaliyette bulunma hakları” başlıklı 67'nci maddesinin birinci fıkrası şöyledir:

“Vatandaşlar, kanunda gösterilen şartlara uygun olarak seçme, seçilme ve bağımsız olarak veya bir siyasi parti içinde siyasi faaliyette bulunma ve halkoylamasına katılma hakkına sahiptir.”

9. 20/4/2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun “Tanımlar” başlıklı 2'nci maddesinin birinci fıkrasının (m) bendi şöyledir:

“Varsayılan temele dayalı ayırmacılık: Bir gerçek veya tüzel kişinin, bu Kanunda sayılan ayırmacılık temellerinden birisiyle gerçekte ilgisi olmamasına rağmen, bu temellerden birisini taşıdığı sanılarak hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanma bakımından ayırmacı muameleye maruz kalmasını ifade eder.”

10. 6701 sayılı Kanun'un “Eşitlik ilkesi ve ayırmacılık yasağı” başlıklı 3'üncü maddesi şöyledir:

“(1) Herkes, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada eşittir.

(2) Bu Kanun kapsamında cinsiyet, ırk, renk, dil, din, inanç, mezhep, felsefi ve siyasi görüş, etnik köken, servet, doğum, medeni hâl, sağlık durumu, engellilik ve yaş temellerine dayalı ayırmacılık yasaktır.

(3) Ayırmacılık yasağının ihlali hâlinde, konuya ilişkin görev ve yetkisi bulunan kamu kurum ve kuruluşları ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ihlalin sona erdirilmesi, sonuçlarının giderilmesi, tekrarlanmasının önlenmesi, adli ve idari yoldan takibinin sağlanması amacıyla gerekli tedbirleri almakla yükümlüdür.

(4) Ayırmacılık yasağı bakımından sorumluluk altında olan gerçek ve özel hukuk tüzel 2 kişileri, yetki alanları içerisinde bulunan konular bakımından ayırmacılığın tespiti, ortadan

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu:

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

kaldırılması ve eşitliğin sağlanması için gerekli tedbirleri almakla yükümlüdür.”

11. Mezkûr Kanun’un “Ayrımcılık türleri” başlıklı 4’üncü maddesinin birinci fıkrasında, ayrımcılık türleri; “a) Ayrı tutma, b) Ayrımcılık talimatı verme ve bu talimatları uygulama, c) Çoklu ayrımcılık, ç) Doğrudan ayrımcılık, d) Dolaylı ayrımcılık, e) İşyerinde yıldırma, f) Makul düzenleme yapmama, g) Taciz, ğ) Varsayılan temele dayalı ayrımcılık” olarak sıralanmıştır.

12. Mezkûr Kanun’un “Ayrımcılık yasağının kapsamı” başlıklı 5’inci maddesinin birinci fıkrasının ilgili bölümü şöyledir:

“Eğitim ve öğretim, yargı, kolluk, sağlık, ulaşım, iletişim, sosyal güvenlik, sosyal hizmetler, sosyal yardım, spor, konaklama, kültür, turizm ve benzeri hizmetleri sunan kamu kurum ve kuruluşları, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, gerçek kişiler ve özel hukuk tüzel kişileri, yürüttükleri faaliyetler bakımından bu hizmetlerden yararlanmakta olan veya yararlanmak üzere başvurmuş olan ya da bu hizmetler hakkında bilgi almak isteyen kişi aleyhine ayrımcılık yapamaz. Bu hüküm kamuya açık hizmetlerin sunulduğu alanlar ve binalara erişimi de kapsar.”

13. Mezkûr Kanun’un “Kurumun görevleri” başlıklı 9’uncu maddesinin birinci fıkrasının (f) ve (g) bentlerinde Kurumun “insan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek”le görevli olduğu düzenlenmiştir.

14. Mezkûr Kanun’un “İspat yükü” başlıklı 21’inci maddesine göre:

“Münhasıran ayrımcılık yasağının ihlali iddiasıyla Kuruma yapılan başvurularda, başvuranın iddiasının gerçekliğine ilişkin kuvvetli emarelerin ve karine oluşturan olguların varlığını ortaya koyması hâlinde, karşı tarafın ayrımcılık yasağını ve eşit muamele ilkesini ihlal etmediğini ispat etmesi gerekir.”

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

15. 6701 sayılı Kanun’un 9’uncu maddesi kapsamında Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu (TİHEK) ayrımcılık yasağı ihlali iddialarını başvuru üzerine veya resen; insan hakları ihlali bağlamındaki iddiaları ise resen inceleme yetkisini haizdir. Bu kapsamda 16/5/2023 tarihinde Tekirdağ Büyükşehir Belediyesi tarafından “Saygıdeğer misafirler, Büyükşehir Belediyemiz tarafından depremzede vatandaşlarımıza verilen geçici konaklama hizmeti 21/5/2023 Pazar günü sonlandırılacak olup

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu:

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihkek.gov.tr/>

bu tarihten sonra geçici konaklama hizmeti verilmeyecektir. Bilgilerinize sunulur.” şeklinde bir açıklamada bulunularak Tekirdağ’daki otellere yerleştirilen depremzedelerin, 14/5/2023 tarihinde gerçekleşen Genel Seçimlerden hemen sonra buldukları otellerden çıkarılmak istenildiğine yönelik haberlerin yazılı ve görsel medyada yer alması üzerine Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurulunun 17/5/2023 tarihli ve 2023/368 sayılı Kararı ile kamuoyuna yansıyan söz konusu iddialar hakkında resen inceleme başlatılmıştır.

16. Ayrımcılık yasağı, uluslararası insan hakları hukukunun temelinde yer almakta ve pek çok uluslararası insan hakları sözleşmesinde özel olarak düzenlenmektedir. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi’nin (AİHS) 14’üncü maddesine göre *“Bu Sözleşme’de tanınan hak ve özgürlüklerden yararlanma cinsiyet, ırk, renk, dil, din, siyasal veya diğer kanaatler, ulusal veya toplumsal köken, ulusal bir azınlığa aidiyet, servet, doğum başta olmak üzere herhangi başka bir duruma dayalı ayrımcılık gözetilmeksizin sağlanmalıdır.”*

17. 6701 sayılı Kanun’un *“Eşitlik ilkesi ve ayrımcılık yasağı”* başlıklı 3’üncü maddesi ile kişilerin hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada eşit muamele görme hakkı güvence altına alınarak cinsiyet, ırk, renk, dil, din, inanç, mezhep, felsefi ve siyasi görüş, etnik köken, servet, doğum, medeni hâl, sağlık durumu, engellilik ve yaş temellerine dayalı ayrımcılık yasaklanmıştır. Bir kişinin hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden karşılaştırılabilir durumdakilere kıyasla eşit şekilde yararlanmasını siyasi görüşü nedeniyle engelleyen veya zorlaştıran her türlü farklı muamele siyasi görüş temelinde doğrudan ayrımcılık olarak tanımlanmaktadır (TİHEK, Ayrımcılık Temelleri Serisi No: 11 Felsefi ve Siyasi Görüş Temelinde Ayrımcılık, 2022, s. 4). Varsayılan temele dayalı ayrımcılık ise kişiye atfedilen bir özellik nedeniyle, kişi bu özelliğe sahip olmasa bile özelliği taşıdığı varsayılarak kendisine karşı ayrımcılık yapılması durumunda ortaya çıkan ayrımcılık türüdür.

18. İnsan Hakları Evrensel Beyanname’sinin 21’inci maddesine göre *“Her şahıs, doğrudan doğruya veya serbestçe seçilmiş temsilciler vasıtasıyla, memleketin kamu işleri yönetimine katılmak hakkını haizdir. ...Halkın iradesi kamu otoritesinin esasıdır; bu irade, gizli şekilde veya serbestliği sağlayacak muadil bir usul ile cereyan edecek, genel ve eşit oy verme yoluyla yapılacak olan devri ve dürüst seçimlerle ifade edilir.”* Medeni ve Siyasi Haklara İlişkin Uluslararası Sözleşme’nin 25’inci maddesinin ilgili bölümüne göre *“Her yurttaş, 2. Maddede belirtilen ayrımlara ve makul olmayan kısıtlamalara bağlı olmaksızın: (a) Doğrudan doğruya ya da özgürce seçilmiş temsilciler aracılığı ile kamu yönetimine katılma; (b) Genel, eşit ve gizli oyla belirli dönemlerde yapılan, seçmenlerin iradelerini özgürce ortaya koymalarını garanti eden gerçek seçimlerde oy kullanma ve seçilme ... hak ve fırsatına sahiptir.”*

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu:

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihkek.gov.tr/>

19. Uluslararası insan hakları hukuku, barınma hakkını temel bir insan hakkı olarak tanımaktadır. Bu bağlamda herkes, sürekli ve güven içerisinde hayatını devam ettirebileceği insan onuruna yakışır bir konutta yaşama hakkına sahiptir ancak deprem gibi doğal afetler dünyanın her yerinde barınma hakkına bir tehdit teşkil etmekte, depremden etkilenen bireylerin geçici veya kalıcı bir şekilde ve mecburi olarak yaşadıkları yeri terk etmelerine neden olmaktadır. 22/3/2012 tarihli ve 19/4 sayılı Karar’la Birleşmiş Milletler (BM), afet sonrası barınma hakkına ilişkin olarak “*Devletler ve ilgili aktörler, afet riskini azaltma, önleme ve hazırlıklı olma girişimlerinin yanı sıra afetlere müdahale ve kurtarmanın tüm aşamalarında yeterli bir yaşam standardı hakkının bir bileşeni olarak yeterli barınma hakkına saygı duymalı ve bu hakkı korumalıdır. Devletler bu konuda ulusal veya sosyal köken, mülk, doğum, ırk, renk vb. ayırım yapmaksızın yeterli barınma hakkına saygı duymalı ve onu korumaya ve yerine getirmeye çabalamalıdır.*” hususlarını vurgulamıştır.

20. Resen incelemeye konu iddianın, 14/5/2023 tarihli Genel Seçimlerden hemen sonra gerçekleştiği dikkate alınarak Genel Seçimlerin sonucuna ilişkin Yüksek Seçim Kurulu (YSK) verileri incelenmiştir. YSK verilerine göre, 14/5/2023 tarihli Cumhurbaşkanı ve 28. Dönem Milletvekili Genel Seçimlerinin Milletvekili Seçimi sonuçlarında, 6/2/2023 tarihinde meydana gelen deprem felaketinden etkilenen 11 ilden 10’unda (Kahramanmaraş, Hatay, Osmaniye, Adıyaman, Gaziantep, Şanlıurfa, Malatya, Adana, Kilis, Elazığ) Adalet ve Kalkınma Partisinin (AK Parti) daha yüksek oranda oy aldığı, Cumhurbaşkanlığı Seçimi sonuçlarında ise deprem felaketinden etkilenen 11 ilden 8’inde (Kahramanmaraş, Osmaniye, Adıyaman, Gaziantep, Şanlıurfa, Malatya, Kilis, Elazığ) AK Partinin daha yüksek oranda oy aldığı görülmüş, bu illerin ekseriyetinde oyların çoğunluğunu alan siyasi parti ile Tekirdağ Büyükşehir Belediyesinde görevde olan siyasi partinin [Cumhuriyet Halk Partisi (CHP)] farklılık arz ettiği anlaşılmıştır. Bu çerçevede somut olayda, depremedelerin barınma hakkının muhatap Belediye tarafından ihlal edilip edilmediğinin tespit edilerek Genel Seçim sonuçlarının etkisiyle farklı siyasi görüşe sahip olan veya olduğu varsayılan depremedelerin konakladıkları otellerden çıkarılmak istendiği iddiasının varsayılan temele dayalı ayrımcılık kapsamında ve siyasi görüş temelinde ayrımcılık teşkil edip etmediği yönünden incelenmesi gerekmektedir.

21. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin (AİHM) yerleşik içtihatlarına göre ayrımcılığın anlamı, objektif ve makul bir haklılık olmaksızın farklı şekilde muamele etmektir (AİHM, *D.H. ve Diğerleri/Çek Cumhuriyeti* [BD], B. No. 57325/00, 13/11/2007, para. 175). Ayrımcılıkla karşılaşmış kişinin gerçekten kendisine atfedilen niteliğe ayrımcılığın yapıldığı anda sahip olup olmadığı, bu niteliğe geçmişte sahip olup olmadığı, bu niteliğe gelecekte sahip olup olmayacağı, kendisiyle bir şekilde bağlantılı bir kişinin nitelikleri nedeniyle ayrımcılığa uğrayıp uğramadığı ve kişinin söz konusu niteliğe sahip olduğunun zannedilmesi gibi unsurlar varsayılan temelde ayrımcılık yasağının tespitinde önem arz etmektedir (İdil Işıl

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu:

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

Gül ve Ulaş Karan, Ayrımcılık Yasağı Eğitim Rehberi, 1. Baskı, İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları, İstanbul, 2011, s. 71). Bu kapsamda öncelikle muhatap Belediyenin depremzede vatandaşlara sunmuş olduğu konaklama ve yemek hizmetinin hukuki dayanağı incelenecek, ardından depremzedelere yönelik konaklama hizmetinin sonlandırılmak istenildiğine ilişkin iddia tetkik edilerek hizmetin sonlandırılmasına yönelik bir muamele var ise bu muamelenin varsayılan temelde ayrımcılık teşkil edip etmediği değerlendirilecektir.

22. 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun "*Büyükşehir ve ilçe belediyelerinin görev ve sorumlulukları*" başlıklı 7'nci maddesinin (u) bendine göre "*Büyükşehir belediyesinin görev, yetki ve sorumlulukları şunlardır: İl düzeyinde yapılan plânlara uygun olarak, doğal afetlerle ilgili plânlamaları ve diğer hazırlıkları büyükşehir ölçeğinde yapmak; gerektiğinde diğer afet bölgelerine araç, gereç ve malzeme desteği vermek; itfaiye ve acil yardım hizmetlerini yürütmek...*" 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "*Acil durum plânlaması*" başlıklı 53'üncü maddesinin dördüncü fıkrasına göre ise "*Belediye, belediye sınırları dışında yangın ve doğal afetler meydana gelmesi durumunda, bu bölgelere gerekli yardım ve destek sağlayabilir.*" Bu çerçevede mezkûr Kanun hükümleri gereğince muhatap Belediyenin depremzedelere sunmuş olduğu konaklama ve yemek hizmetinin Belediye bünyesinde yürütülen bir kamu hizmeti olduğuna şüphe yoktur. Zira belediyeler, kanunla kendilerine verilen görevleri ve halkın müşterek ihtiyaçlarını karşılamak üzere, kuruluş esasları kanunla belirlenen ve karar organları kanunda gösterilen, seçmenler tarafından seçilerek oluşturulan kamu tüzel kişileridir.

23. En geniş tanıma göre kamu hizmeti, devlet ya da diğer kamu tüzel kişileri tarafından ya da bunların gözetim ve denetimleri altında, genel ve ortak gereksinimleri karşılamak, kamu yararı ya da çıkarını sağlamak için yapılan ve topluma sunulmuş bulunan sürekli ve düzenli etkinliklerdir [Anayasa Mahkemesi (AYM), E. 1994/71, K. 1995/23, 28/6/1995, s. 6]. Hukuk devleti ile eşitlik ve tarafsızlık ilkeleri uyarınca, idari faaliyetler yürütülürken ve kamu hizmeti sunulurken idarenin, kişilerle belli bir siyasi görüşü dayatmayacak biçimde ve her türlü farklılıklara eşit mesafede durarak ilişki kurması esastır.

24. Kamu hizmetleri hayata geçirilirken bir takım temel ilkelere bağlı kalınması gerekir. Bu ilkeler tüm kamu hizmetleri için asgari müşterek ilkeler olmanın yanı sıra kamu hizmetinin özüne sıkı sıkıya bağlıdır. Kamu hizmetine hâkim ilkeler; süreklilik ve düzenlilik, değişkenlik, tarafsızlık, eşitlik ve bedelsizlik olarak sıralanabilir. Eşitlik ilkesi, idarenin kamu hizmetini yürütürken nesnel davranmak zorunda olmasını; bireylerin kamu hizmetinden yararlanma ve katılma yönünden eşit durumda olmasını ifade eder (TİHEK, B. No: 2021/1017, K. No: 2022/139, 1/3/2022, para. 24). İdare hukuku alanında eşitlik ilkesinin uygulanması kamu hizmeti kavramı ile birlikte aktarılmaktadır. Buna göre eşitlik kamu hizmetinin genel ilkelerinden biridir. Bu çerçevede idare, kamu hizmetini dilediğine sunmakta özgür

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu:

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

olmadığı gibi, eşit durumda bulunanlara eşit, farklı konumda bulunanlara da farklı biçimde sunmak zorundadır. Ayrıca kamu hizmetinin tarafsızlığı ilkesi, “ayrımcılık yapmama” yükümlülüğünü de içinde barındırmaktadır (Danıştay 12. D. 2009/5045 E. 2013/5796 K. 27/6/2013, para. 9).

25. Somut olaya ilişkin muhatap Belediye ile ilgili kurumlar arasında yapılan yazışmalar incelendiğinde; Tekirdağ Büyükşehir Belediyesi Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı Sosyal Yardımlar Şube Müdürlüğünün, Tekirdağ Valiliği ve Tekirdağ İl AFAD Müdürlüğüne göndermiş olduğu 16/5/2023 tarihli ve ... sayılı yazısında “6/2/2023 tarihinde Kahramanmaraş merkez üssü olan Gaziantep, Adıyaman, Adana, Hatay, Şanlıurfa, Kilis, Malatya, Osmaniye, Diyarbakır ve Elazığ illerimizde meydana gelen deprem nedeniyle, Tekirdağ Büyükşehir Belediyemiz tarafından ilimize gelen ve AFAD tarafından yönlendirilen depremzede vatandaşlarımıza, ilimiz Süleymanpaşa ilçesinde kiralanmış otellerde 8/2/2023 tarihinden itibaren geçici konaklama hizmeti verilmeye başlanmış ve bugüne kadar her türlü ihtiyaçları Büyükşehir Belediyemizce karşılanmıştır. Depremzede vatandaşlarımıza yönelik söz konusu geçici konaklama hizmetimiz 21/5/2023 tarihinde sonlandırılacak olup AFAD tarafından gerekli işlemlerin yapılması hususunda bilgilerinizi ve gereğini arz/rica ederim.” şeklinde belirtilerek depremzedelere yönelik konaklama hizmetinin sonlandırılacağı ifade edildiği görülmüştür.

26. İçişleri Bakanlığı AFAD Başkanlığının Tekirdağ İl AFAD Müdürlüğüne göndermiş olduğu 16/5/2023 tarihli ve ... sayılı yazısında ise “Tekirdağ Büyükşehir Belediye Başkanlığının ... sayılı yazısından 6/2/2023 tarihinde Kahramanmaraş merkezli depremler sebebiyle barınma ihtiyacı duyan afetzedelerimizin Süleymanpaşa ilçesinde kiralanmış otelde, masraflarının bugüne kadar Tekirdağ Büyükşehir Belediyesince karşılandığı ancak 21/5/2023 tarihinden itibaren afetzedelere verilen geçici konaklama hizmetinin sonlandırılacağı bilgisi alınmıştır. Asrın felaketine maruz kalan afetzedelerimizin milletimizin ve devletimizin emaneti oldukları hassasiyetiyle konaklama ve diğer ihtiyaçlarının tamamının karşılanması, misafirlerimizin ne zaman isterlerse o zamana kadar konaklayacakları şekilde bedeli ödenmek kaydıyla otel tahsisinin Tekirdağ Valiliği AFAD Müdürlüğüne sağlanacağı” belirtilmiştir.

27. Tekirdağ Valiliği İl AFAD Müdürlüğünün Tekirdağ İl İdare Kurulu Müdürlüğüne göndermiş olduğu 22/5/2023 tarihli ve ... sayılı yazısında “...Tekirdağ Büyükşehir Belediye Başkanlığının 9/2/2023 tarihli ve ... sayılı yazısı ile deprem bölgesinden gelen vatandaşlarımızdan 100 aileyi misafir etmek istediğini bildirmesi üzerine Büyükşehir Belediyesi, Süleymanpaşa ilçesi Kumbağ Mahallesi'nde bulunan oteller ile anlaşarak afetzedelerimizi misafir etmeye başlamış ve afetzedelerin bütün ihtiyaçları Büyükşehir Belediye Başkanlığınca karşılanmıştır. ...Afetzedelerin konaklamasına dair iş ve işlemler bu şekilde sürmekte iken Büyükşehir Belediye Başkanlığı

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu:

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

16/5/2023 tarihli ... sayılı yazı ile afetzedelere vermiş oldukları hizmetleri 21/5/2023 tarihinde sonlandıracaklarını bildirmişlerdir. Müdürlüğümüzce afetzedelerin mağdur olmaması için gerekli tüm hazırlık yapılmış ancak Belediye görevlileri aynı tarihte Valiliğin ve Müdürlüğümüzün bilgisi dışında hizmetin sonlandırıldığına ilişkin bahsi geçen yazıyı afetzedelere tebliğ etmek üzere konakladıkları otellere asmış olmaları nedeniyle afetzedelerin tepkisini çekmiş ve olay sosyal medyaya olumsuz olarak yansımıştır. Bunun üzerine AFAD Başkanlığımızın 16/5/2023 tarihli ve ... sayılı yazısı ve sayın Valimizin talimatı üzerine 17/5/2023 tarihli ... sayılı yazımız ile Büyükşehir Belediye Başkanlığına 17/5/2023 tarihi itibarıyla afetzedelerin geçici barınma ve diğer ihtiyaçlarının Valiliğimizce (Tekirdağ İl AFAD Müdürlüğü) karşılanacağı bildirilmiştir. 17/5/2023 tarihi itibarıyla Büyükşehir Belediyesinden halihazırda 6 farklı otelde hizmet alan 39 aileden müteşekkil toplam 115 afetzedenin geçici barınma ve diğer ihtiyaçları Valiliğimizce (Tekirdağ İl AFAD Müdürlüğü) karşılanmaya başlamıştır.” şeklinde belirtilerek depremzedelere yönelik konaklama hizmetinin 17/5/2023 tarihi itibarıyla Tekirdağ İl AFAD Müdürlüğüne karşılanmaya başlandığı ifade edilmiştir. Mevcut yazılardan muhatap Belediyenin konaklama hizmetini 21/5/2023 tarihinden itibaren sonlandıracağını Tekirdağ İl AFAD Müdürlüğüne bildirdiği, AFAD Başkanlığının da depremzedelerin konaklama ve diğer tüm ihtiyaçlarının süre sınırı olmaksızın Tekirdağ İl AFAD Müdürlüğüne karşılanacağını bildirdiği tespit edilmiştir.

28. İçişleri Bakanlığının 17/5/2023 tarihli basın açıklamasında; Kahramanmaraş merkezli meydana gelen ve 11 vilayeti etkileyen deprem felaketinden sonra Tekirdağ Büyükşehir Belediyesi tarafından otele yerleştirilen depremzedelerin, seçimlerden hemen sonra buldukları otelden çıkarılma girişiminde bulunduğu yönündeki iddialar üzerine Tekirdağ Büyükşehir Belediye Başkanlığı, Tekirdağ Büyükşehir Belediyesi Genel Sekreteri ve sorumluluğu tespit edilecek diğer Belediye görevlileri hakkında Bakanlıkça soruşturma başlatıldığı belirtilmiştir. Bu kapsamda İçişleri Bakanlığının 17/5/2023 tarihli ve ... sayılı onayı ile başlatılan soruşturma kapsamında tanzim edilen araştırma ve disiplin raporları ile ekleri Bakanlıktan talep edilmiştir.

29. İncelenen araştırma ve disiplin raporları ile Tekirdağ Büyükşehir Belediyesince sunulan belgelerden; Tekirdağ Büyükşehir Belediye Başkanlığının Kahramanmaraş, Hatay, Osmaniye, Adıyaman, Gaziantep, Şanlıurfa, Diyarbakır, Malatya, Adana, Kilis ve Tekirdağ Valiliklerine gönderdiği 9/2/2023 tarihli ve ... sayılı yazısında; 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun 7'nci maddesinin (u) bendi ve 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 53'üncü maddesinin dördüncü fıkrasında yer alan “Belediye, belediye sınırları dışında yangın ve doğal afetler meydana gelmesi durumunda, bu bölgelere gerekli yardım ve destek sağlayabilir.” hükmü uyarınca depremde mağdur olan 100 ailenin misafir edilmek istendiğinin belirtildiği, 8/2/2023 tarihinden itibaren Tekirdağ ili Süleymanpaşa ilçesi

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu:

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

Kumbağa mevkiinde bulunan otellerde depremzedelerin konaklatılmaya başlandığı, Tekirdağ Büyükşehir Belediyesi ile yüklenici arasında imzalanan depremzede vatandaşlara konaklama hizmeti sunulmasına dair sözleşmenin süresinin 13/8/2023 tarihine kadar, yemek hizmeti satın alınmasına dair sözleşmenin süresinin 31/8/2023 tarihine kadar devam ettiği, sözleşmenin feshedilmesini gerektiren herhangi bir durum söz konusu olmadığı halde 14/5/2023 tarihinde gerçekleştirilen Genel Seçimlerin hemen ardından Belediye tarafından Tekirdağ Valiliğine, Süleymanpaşa Kaymakamlığına ve İl AFAD Müdürlüğüne gönderilen 16/5/2023 tarihli ... sayılı yazı ile depremzede vatandaşlara yönelik geçici konaklama hizmetinin 21/5/2023 tarihinde sonlandırılacağı belirtiltiği ve depremzedelerin kaldıkları otellere buna ilişkin yazılı duyuruların asıldığı, mezkûr yazıda ve depremzedelere yapılan duyuruda hizmetin sonlandırılmasına ilişkin herhangi bir gerekçeye yer verilmediği, disiplin soruşturmasında Belediye yetkililerinden alınan ifadelerde harcama limitlerinin dolmaya yaklaştığının Belediye Başkanına iletildiği ve söz konusu kararın bu şekilde alındığının belirtildiği ancak olayın basına ve sosyal medyaya yansımından sonra, Belediye Başkanı K. A.'nın ve Belediyenin sosyal medya hesaplarından konaklama hizmetinin sonlandırılacağına ilişkin Karar'ın Mayıs ayı itibarıyla harcama limitlerine ulaşılması ve sözleşme bedellerinin tamamlanması nedeniyle alındığının duyurulduğu, ayrıca konaklama hizmetinin sonlandırılacağına dair yazının yazıldığı ve duyurunun yapıldığı 16/5/2023 tarihi itibarıyla konaklama hizmeti için KDV hariç 3.585.890,00 TL, yemek hizmeti için KDV hariç 4.030.546,63 TL harcama yapıldığı, imzalanan sözleşmelerin limitlerinin 5.000.000,00 TL olduğu göz önüne alındığında limitlerin dolmaya yaklaştığı savunmasının gerçeği yansıtmadığı, nitekim Belediyenin 7/6/2023 tarihli ve ... sayılı yazısında sözleşmedeki koşullara göre konaklama hizmetinin yaklaşık olarak 24/6/2023 tarihine kadar, yemek hizmetinin 21/6/2023 tarihine kadar devam edebileceğinin belirtildiği, bu nedenle Belediyenin 7/6/2023 tarihli yazısı ile sosyal medya hesaplarından yapmış olduğu açıklamalar arasında çelişkilerin bulunduğu anlaşılmıştır.

30. İçişleri Bakanlığı Mülkiye Teftiş Kurulu Başkanlığının 19/6/2023 tarihli ve ... sayılı Disiplin Raporu'nda; Tekirdağ Büyükşehir Belediyesi Genel Sekreteri F. Ü., Genel Sekreter Yardımcısı R. A. K., Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanı İ. K. ve Sosyal Yardımlar Şube Müdür Vekili S. Ö. hakkında yürütülen disiplin soruşturması sonucunda, harcama limitlerine ulaşılması nedeniyle hizmetin sonlandırılması kararının alındığı belirtilse de limitlerin dolmaya yaklaştığı savunmasının gerçeği yansıtmadığı, devam eden sözleşme kapsamında depremzedelere yönelik yaklaşık bir ay daha konaklama ve yemek hizmeti sunulması imkânı varken 14/5/2023 tarihinde gerçekleştirilen Genel Seçimlerden hemen sonra, Belediyenin sunmakta olduğu hizmetten herhangi bir gerekçe olmaksızın vazgeçmek istemesinin idareye güven ilkesi ile bağdaşmadığı ve kusurlu hareket edildiği, depremzede vatandaşların yaşanan olaylardan dolayı olumsuz yönde etkilendiği, bu kapsamda 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun "*Disiplin cezalarının çeşitleri ile ceza uygulanacak fiil ve*

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu:

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

haller” başlıklı 125’inci maddesinin B-Kınama bölümünün (a) bendinde yer alan “Verilen emir ve görevlerin tam ve zamanında yapılmasında, görev mahallinde kurumlarca belirlenen usul ve esasların yerine getirilmesinde, görevle ilgili resmi belge, araç ve gereçlerin korunması, kullanılması ve bakımında kusurlu davranmak” hükmü gereğince “Kınama” cezası ile tecziye edilmeleri gerektiği sonucuna varıldığı, 28/7/2023 tarihli ve ... sayılı Araştırma Raporu’nda ise Tekirdağ Büyükşehir Belediyesi Genel Sekreteri F. Ü., Genel Sekreter Yardımcısı R. A. K., Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanı İ. K. ve Sosyal Yardımlar Şube Müdür Vekili S. Ö. hakkında yürütülen araştırma sonucunda, 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun gereğince “Herhangi bir işlem yapılmasına gerek olmadığı” sonucuna varıldığı belirtilmiştir.

31. Buna ek olarak depremden hemen sonra Tekirdağ’a gelen ve buradaki otellerde konaklamakta olan depremzedelerin mağduriyetlerine ilişkin basın mensuplarına açıklamada buldukları tespit edilmiştir. Depremzedelerden B. E.’nin *“Büyükşehir Belediyesi, Tekirdağ’da bizi Kumbağa beldesinde çeşitli otellere yerleştirdi. Yalnız ne hikmetse bugün Belediyeden iki yetkili geldi, ayın 21’inde yani 5 gün sonra, 5 gün içinde hazırlanıp otelleri terk etmemize yönelik şu bildiriye duvarımıza astılar. Çoluk çocuk perişan halde panik olduk tabii. Açıklama yok, AFAD’a gidin dediler. Şu bize gidin demenin yazılı belgesi. Açık söyleyeyim kovulduğumuzun yazılı belgesi ve bu ne hikmetse seçimden önce olmadı, seçimden 2 gün sonra bize bu şekilde geldiler.”* şeklinde açıklamada bulunduğu, depremzede F. T.’nin *“Her şey önce çok güzeldi, güzel karşıladılar bizi çok memnun kaldık. Ben bugün hastaneye gittim. Ben rahatsızım, onkoloji hastasıyım. Geldim, arkadaşlar dedi ki bizi çıkartıyorlar, olur mu öyle şey her şey çok güzel dedim. Şaka yapıyorlar zannettim, bir geldim yazıya baktım şok oldum.”* şeklinde açıklamada buldukları görülmüştür (TRT Haber, <https://www.trthaber.com/haber/turkiye/tekirdagda-depremzedelere-otelleri-terk-edin-tebligati-gonderildi-767824.html>, E. T. 20.10.2023).

32. 6/2/2023 tarihinde meydana gelen deprem felaketi sonrasında kamu kurum ve kuruluşları tarafından depremzedelerin barınma ihtiyaçlarının karşılanmasına yönelik birçok tedbir alınmış; kamu misafirhaneleri, sosyal tesisler gibi mekânlar depremzedelerin barınma ihtiyacını karşılamak amacıyla kamu hizmetine tahsis edilmiştir. Bu kapsamda deprem sonrası süreçte depremzedelere konaklama, barınma gibi temel hizmetleri sunan diğer büyükşehir belediyelerinde sözleşme harcama limitinin aşılacağı öngörülerek hizmetin sonlandırılması gibi bir sorun yaşanmazken muhatap Büyükşehir Belediyesinin sahip olduğu bütçe göz önüne alındığında, Belediyenin yetki ve sorumluluğunda olan konaklama hizmetini bu şekilde sonlandırmak istemesinin hayatın olağan akışına aykırı olduğu değerlendirilmiştir.

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu:

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

33. Tüm bu hususlar birlikte değerlendirildiğinde, Tekirdağ Büyükşehir Belediyesi Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı Sosyal Yardımlar Şube Müdürlüğünün, Tekirdağ Valiliği ve Tekirdağ İl AFAD Müdürlüğüne göndermiş olduğu 16/5/2023 tarihli ve ... sayılı yazısından; Belediyenin depremzedelere sunmakta olduğu konaklama hizmetini 21/5/2023 tarihinde sonlandıracağını bildirdiği, Tekirdağ Valiliği İl AFAD Müdürlüğünün 22/5/2023 tarihli ve ... sayılı yazısından ise 17/5/2023 tarihi itibarıyla Tekirdağ Büyükşehir Belediyesinden 6 farklı otelde hizmet alan 39 aileden müteşekkil toplam 115 depremzedenin geçici barınma ve diğer ihtiyaçlarının Tekirdağ İl AFAD Müdürlüğüne karşılanmaya başlandığı açıkça anlaşılmakta, konaklama hizmetinin sonlandırılacağına dair yazının yazıldığı ve depremzede vatandaşlara duyurunun yapıldığı 16/5/2023 tarihi itibarıyla konaklama hizmeti için KDV hariç 3.585.890,00 TL, yemek hizmeti için KDV hariç 4.030.546,63 TL harcamanın yapılmış olduğu, imzalanan sözleşmelerin limitlerinin 5.000.000,00 TL olduğu göz önüne alındığında harcama limitlerin dolmaya yaklaştığı savunmasının gerçeği yansıtmadığı, muhatap Belediyenin 7/6/2023 tarihli ve ... sayılı yazısında sözleşmedeki koşullara göre konaklama hizmetinin yaklaşık olarak 24/6/2023 tarihine kadar, yemek hizmetinin 21/6/2023 tarihine kadar devam edebileceğinin belirtildiği, devam eden bir sözleşmenin mevcut olduğu ve sözleşme koşullarına göre depremzedelere yönelik yaklaşık bir ay daha konaklama ve yemek hizmeti sunulması imkânı varken 14/5/2023 tarihinde gerçekleştirilen Genel Seçimlerden hemen sonra, muhatap Belediyenin sunmakta olduğu hizmetten herhangi bir gerekçe olmaksızın vazgeçmek istemesinin idareye güven ilkesi (hukuki güvenlik ilkesi) ile bağdaşmadığı, seçim sonuçlarına ilişkin YSK verilerine göre depremden etkilenen illerin ekseriyetinde oyların çoğunluğunu alan siyasi parti ile muhatap Belediye’de görevde olan siyasi partinin farklılık arz ettiği, Genel Seçim tarihi ve konaklama hizmetinin sonlandırılacağına belirtildiği tarih göz önüne alındığında muhatap Belediyenin, konaklama hizmetinden yararlanan depremzede vatandaşların farklı siyasi görüşe sahip olmaları nedeniyle hizmeti sonlandırdığı varsayımına yol açtığı, bu durumun zaten maddi ve manevi olarak zarara uğramış olan depremzede vatandaşları olumsuz yönde etkilediği, kişilerin belirli bir siyasi görüşe sahip olduğu varsayımı üzerinden yapılan konaklama hizmetinin sonlandırılması işleminin barınma hakkına müdahale niteliğinde olduğu ve eşitlik ilkesi ile siyasi görüş temelinde ayrımcılık yasağını güvence altına alan ulusal ve uluslararası düzenlemelere aykırılık teşkil ettiği değerlendirilmiştir.

34. Yukarıda açıklanan nedenlerle, 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu’nun 9’uncu maddesinin birinci fıkrasının (g) bendi ve Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik’in 69’uncu maddesinin birinci fıkrası kapsamında başvuru konusu olayda varsayılan temele dayalı ayrımcılık kapsamında ve siyasi görüş temelinde ayrımcılık yasağının ihlal edildiği kanaatine varılmıştır.

35. İhlalin etki ve sonucunun ağırlığı ile ihlal iddiasına muhatap Belediyenin ekonomik durumu ve

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu:

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

hukuki konumu göz önünde bulundurularak ihlal konusu eylemle ilgili muhatap Belediyeye üst sınırdan idari para cezası uygulanmasına karar verilmiştir.

V. KARAR

- A. Resen İncelemede AYRIMCILIK YASAĞI İHLALİ YAPILDIĞINA,
B. Muhatap hakkında 141.934 TL İDARİ PARA CEZASI UYGULANMASINA,
C. Kararın taraflara tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,
Ç. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine,

16/8/2024 tarihinde, OY BİRLİĞİYLE, karar verildi.

e-imzalıdır

Prof. Dr. Muharrem KILIÇ
Başkan

e-imzalıdır

Av. Alişan TIRYAKI
II. Başkan

Dr. Burhan ERKUŞ
Kurul Üyesi
(İzinli)

e-imzalıdır

Dilek ERTÜRK
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

İsmail AYAZ
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

Mehmet Emin GENÇ
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

Muhammet Ecevit CARTI
Kurul Üyesi

Saffet BALIN
Kurul Üyesi
(İzinli)

e-imzalıdır

Ünal SADE
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

Yunus Emre KARAOSMANOĞLU
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

Av. Zennure BER
Kurul Üyesi

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu:

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : http://www.tihek.gov.tr/